

बुधबार घरेलु कार्यालयमा जे देखियो.....

अहिले विश्वभरी कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को महामारी फैलिँदो अवस्थामा छ । सरकारले पनि आवश्यक काम बाहेकमा घर बाहिर ननिस्कन आग्रह गर्दै आएको छ । यस्तो बेलामा पनि बुधबार सिरहाको लहान स्थित घरेलु

छाँडेर फाँटमै आई सेवाग्राहीको फाइल हेर्ने र काम चाडै होस भन्दै सेवाग्राहीलाई बारम्बार आफै लाइनमा बसेर से वालिन अनुरोध

सरकारी कार्यालयमा एकदिन

तथा साना उद्योग कार्यालय पुग्दा कार्यालयभित्र र बाहिर सेवाग्राही भरिभराउ थिए । कर्मचारीलाई सेवा सञ्चालन गर्न भ्याई नभ्याई देखिन्थ्यो । कार्यालय प्रमुख दिपेन्द्र यादव आफ्नो च्याम्बर

गरिहेका छौ । तर, कोही सुनुवाइ गर्दैनन् । हामीहरू कार्यालय समय अगावै आएर सेवाग्राहीको काममा व्यस्त भइरहेका छौ । कोरोना संक्रमणबाट बच्न सतर्कता अपनाउँदै सेवा दिँदै

आएको कार्यालय प्रमुख यादवले सुनाए । 'कार्यालयमा बढी समय कामगर्दा घरका सदस्यहरू पनि अनेक गुनासो पोख्छन्,' कार्यालयका एक कर्मचारीले

भने, 'तर, जनतालाई सेवा गर्न जस्तोसुकै परिस्थितिमा आउने पर्छ ।' उद्योग, वाणिज्य र नविकरणका लागि दिनहुँ सैर्यौँ सेवाग्राही आउँछन् । कृषि सम्बन्धी उद्योग दर्ता गराउन

बढी सेवाग्राही आउने गरेको कार्यालयले जनाएको छ । कोरोना संकटकै बेलामा साउन र भदौमा १ सय ४८ वटा नयाँ उद्योग दर्ता भएका छन् । यसैगरी गत आर्थिक वर्षमा १ हजार १ सय ४७ वटा उद्योग दर्ता भएको तथ्यांक छ । दर्ता भएका सबै उद्योग सञ्चालनमा आउँदैन् । कतिपय बैंकबाट ऋण निकाल्न फर्म दर्ता गराउने बढेका छन् ।

व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण (पीपीई) वितरण

● **बद्री नारायण यादव**

सिरहा । जिल्लामा बढ्दो कोरोना संक्रमणको जोखिम

अधिकारी प्रदिपराज कणेलले तराई मधेसको विशेष चाड पर्व आउन लागेको हुनाले कोरोना

न्यूनीकरणमा सहयोग पुग्ने गरी एक कार्यक्रम बीच जिल्लाको १७ वटै स्थानीय तहलाई व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण वितरण गरिएको छ । स्वास्थ्य कार्यालय सिरहाको समन्वय, स्टान्डर्ड चार्टर्डको सहयोग र एक्सन एड तथा दलित जन कल्याण युवा क्लब लहानको सहकार्यमा उक्त उपकरण वितरण गरिएको हो । उपकरण हस्तान्तरण गर्दै प्रमुख जिल्ला

संक्रमणबाट बच्न विशेष प्रकारको सतर्कता अपनाउनुपर्ने बताए । 'आ-आफ्नै घरमा यस वर्ष क्षमा पुजा गरेर दशैं तथा अन्य पर्व मनाउनुपर्ने हुन्छ,' उनले भने, 'स्थानीय प्रशासनले पनि त्यही अनुसारको सुरक्षा योजना बनाएर अघि बढ्ने तयारीमा छ ।'

कोरोना संक्रमणको दर हेर्ने हो भने सिरहा जिल्ला देशकै दोस्रो स्थानमा रहेको उनले

बाँकी ३ पेजमा

RSC Opening Day
25% Discount
REHAN SHOPPING CENTER
Lahan-7
Grand Opening
Date:-
2077-06-23 (Friday)
(09-Oct.-2020)

नेपाल विद्युत प्राधिकरण
(नेपाल सरकार स्वामित्व)
वितरण तथा ग्राहक सेवा निर्देशनालय
प्रदेश नं. २ प्रादेशिक कार्यालय, जनकपुर
लहान वितरण केन्द्र, लहान

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

प्रस्तुत विषयमा मिति २०७७ असोज २२ गते सम्म लहान फिडर अन्तर्गत विभिन्न ठाउँहरूमा वृस-कटिङ्ग कार्य हुने भएकोले विहान ५:०० देखि ५:०० वजे सम्म वितरण लाईन पूर्ण अथवा आंशिक रूपमा बन्द रहने व्यहोरा सम्पूर्ण विद्युत उपभोक्ताहरूमा जानकारीको लागि अनुरोध गरिन्छ । यसबाट ग्राहक वर्गहरूमा हुन जाने असुविधा प्रति लहान वितरण केन्द्र क्षमाप्रार्थी छ ।

नेपाल विद्युत प्राधिकरण लहान वितरण केन्द्र
लहान, सिरहा

WORLDLINK
SPEEDMA BOOST
तगदमा छुट

3C 25 Mbps Rs. 1,250 PER MONTH
6C Rs. 2,700 PER MONTH

FREE 100+ HD Channels & 150+ SD Channels FREE with WorldLink

Lahan office: 033-561429, 033-561430 | Mirchaiya: 033550505, | Golbazar: 9801186055, | Kalyanpur: 031-540229

फ्रेन्ड्स मोडल हस्पिटल, लहान-८
(शिव मन्दिरको उत्तरपट्टि रघुनाथपुर)

डाक्टरहरू

हाफ्रो सेवाहरू
NICU सहितको प्रसुति सेवा
२४ औं घण्टा इमरजेन्सी सेवा

बालरोग विशेषज्ञ
मधुमेह, प्रेसर
प्रसुति रोग विशेषज्ञ

डा. वृजेन्द्र यादव
डा. ल्युस्युन यादव
डा. विरेन्द्र यादव

सम्पादकीय

जथाभावी उत्खनन् रोकौं

नदीजन्य पदार्थ (संकलन र उपयोग) सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको कार्यविधिले नदीजन्य पदार्थ भन्नाले नदी, खोला, खोल्सी, बाढी पहिरोले बगाई ल्याई नदी, खोल्सा र खहरेको किनार तथा आसपासका वन क्षेत्र वा सार्वजनिक जग्गा वा नदी उकास क्षेत्र वा निजी जग्गामा थिगिएको ढुंगा, ग्राभेल, बालुवा, गिट्टि, मिस्कट, भस्कट, गेग्रान, माटो सम्भन्नु पर्छ भनेको छ । ती नदीजन्य पदार्थको दीगो संरक्षण, व्यवस्थापन तथा सदुपयोग गरी सहज आपूर्ती गर्न र नदी प्रणालीबाट उत्खनन्, संकलन तथा बिक्री वितरण हुने पदार्थको अव्यवस्थित र अत्याधिक दोहन हुन नदिन, दीगो व्यवस्थापनको प्रबन्ध मिलाई सार्वजनिक निर्माण कार्यलाई सहज बनाउन कर तथा गैह्रकर राजस्व सम्बन्धी ऐन २०७५ को दफा १५ को उपदफा ५ बमोजिकको अधिकार प्रयोग गरी प्रदेश सरकारले कार्यविधि बनाएको हो ।

कार्यविधि अनुसार नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् र बिक्री वितरण गर्दा स्थानीय तहले प्रचलित वातावरण संरक्षण कानुन बमोजिम प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण वा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन प्रतिवेदन तयार गरी निकासीको अनुमति दिने गर्छ । अनुमति दिनेक्रममा उत्खनन् तथा बिक्री वितरण स्थल र मुख्य बसोबास, विद्यालय, अस्पताल, नदी माथिका संरचना, पुल, जलविद्युत केन्द्र, सिँचाई कुलो, खानेपानी लगायतका अन्य संवेदनशील संरचना बीचको दूरी तथा उत्खनन् गर्ने स्थान, परिमाण, गहिराइ सम्बन्धी व्यवस्था हेरेर उत्खनन् गर्नुपर्ने प्रावधान छ । त्यसैगरी उत्खनन्मा सामान्यतः डोजर, एक्जाभेटर, लोडर जस्ता हेवी ईक्वीपमेन्ट प्रयोगमा रोक लगाइएको हुन्छ । र, नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् अनुमतिसँगै नियामक निकायले अनुगमन गर्नुपर्ने उल्लेख छ ।

बाँकी ३ पेजमा

आजको राशिफल

मेघ	आज पारिवारिक साथ र सद्भाव बढ्नेछ । विभिन्न कुराको जिम्मेवारी निर्वाह र नेतृत्व गर्नुपर्नेछ । परिवारको खुसीका लागि केही खर्च गर्नुपर्ला ।
वृष	आज आफ्नो क्षेत्रमा प्रभुत्व जमाउन सकिनेछ । अचल सम्पत्ती हात पर्ने योग छ । शुभ समाचार सुन्न पाइएला । कहीं-कतैबाट कुनै उपहार प्राप्त होला ।
मिथुन	गरेको काममा अपेक्षाकृत सफलता हात नपर्ला । कसैसँग बोल्दा वा ठट्टा गर्दा संतर्कता अपनाउनुहोला । सकेसम्म कम बोल्नु तथा नै हितकर हुन्छ ।
कर्कट	आज लगनशीलताले कामहरू अगाडी बढ्नेछन । वित्तिय संस्थाबाट सहयोग पाइनेछ । भौतिक सुख प्राप्तिकालागि खर्च बढ्न भने सक्छ ।
सिंह	आज राज्यबाट मान सम्मान पाइनेछ । आँटेको र ताकेको कार्य पुरा होला । शुभकार्यको चर्चा चल्नेछ । विभिन्न माध्यमबाट सहयोग प्राप्त होला ।
कन्या	आज कला र साहित्यिक क्षेत्रमा रुची बढ्नेछ । सुन्दर पहिरनले ब्यक्तित्वमा निखारता ल्याउनेछ । इष्टमित्रसँग भेटघाट गर्ने अवसर जुट्नेछ ।
तुला	आफूलाई कमजोर भएको अनुभूति हुनेछ । अरूले सापटी लगेको रकम फिर्ता गर्न गारोपर्ला, तर मतभेद भए पनि समझदारी भने कायम रहनेछ ।
वृश्चिक	कार्य सम्पादनमा सहजता मिल्नेछ । सामाजिक क्षेत्रमा सफलता मिल्नेछ । वैदेशिक कार्य अधि बढ्नेछ, तर व्यक्तिगत खुसीका लागि खर्च हुनसक्छ ।
धनु	बन्धु बान्धवबाट सहयोग मिल्नेछ । मनोरञ्जनमा सहभागी भइएला । जोश जाँगर र हिम्मत बढ्नेछ । परिवारसँग समय बिताउने अवसर जुट्नेछ ।
मकर	आज पारिवारिक सुख एवं सहयोग मिल्नेछ । प्रेमीको सहयोग प्राप्त हुनेछ । अतिथिको रूपमा सत्कार पाइएला । वैदेशिक क्षेत्रबाट सफलता मिल्नेछ ।
कुम्भ	आज घर परिवारमा शुभकार्यको योजना र चर्चा चल्नेछ । आफ्नो इच्छानुसार समय बिताउने अवसर जुर्नेछ । परिवारमा सुख सन्तोष छाउनेछ ।
मीन	आज शुभकार्यको चर्चा चल्नेछ । धार्मिक तथा समाजसेवामा मन लाग्नेछ । न्यायिक कार्यमा सफलता मिल्नेछ । व्यक्तिगत खुसीका लागि किनमेल हुनेछ ।

स्थानीय सरकारको आम्दानीका श्रोत र लेखापरीक्षण

स्थानीय जनतासंग प्रत्यक्ष सरोकारमा रहने जनताको स्वतन्त्र निर्णयको अधिकार भएको जनताको घरदैलोको सरकार नै स्थानीय सरकार हो । यसलाई जनताको राजनीतिक प्रतिनिधित्व गर्ने र डोर टु डोर सर्भिस डेलिभरी गर्ने भएकोले घरदैलोको सरकार पनि भनिन्छ । नेपालको संविधान २०७२ को धारा ५९ अनुसार स्थानीय

सरकारलाई आर्थिक अधिकारको प्रयोग गर्ने अधिकार दिएको छ जहाँ स्थानीय सरकारले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्र आर्थिक अधिकार सम्बन्धि विषयमा कानुन बनाउने, वार्षिक बजेट बनाउने, निर्णय गर्ने, नीति तथा योजना तयार गर्ने र त्यसको कार्यान्वयन गर्ने गर्दछन । आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्र राजस्व संकलन गर्न र खर्च गर्न स्थानीय सरकार स्वतन्त्र रहन्छन् । प्रस्तुत आलेखमा स्थानीय सरकारको आम्दानीको श्रोत अवसर चुनौती र सोको लेखापरीक्षण र आगामी अवस्थाका विषयमा मात्र चर्चा गरीएको छ साथै प्रस्तुत आलेख पतिकारका निजी बिचार मात्र हुन् ।

सामान्यतया पैसा नै आम्दानी हो । वस्तु वा सेवा प्रदान गरे वापत इक्व्यूभ्यालेन्ट भ्यालूको रूपमा पैसा आम्दानीको रूपमा प्राप्त हुन्छ । संविधानको धारा ५९ अनुसार स्थानीय सरकारलाई आफ्नो राजनीतिक परीधीभित्र आम्दानीको रूपमा संघ र प्रदेश बाट अनुदान, कर राजस्व र गैर कर राजस्व साथै ऋण, नगद, वस्तुगत र प्राविधिक सहायता लिन पाउने अधिकार दिएको छ । जनताको असिमित आकांक्षा र उपलब्ध श्रोत बीच समानुपातिक सम्बन्ध कायम गरी जनाधार तह देखि आर्थिक समृद्धी हाँसील गर्नु चुनौती रहेको छ । राजस्वको दायरा फराकिलो र राजस्वको दर न्यून गरी जनताको मन जित्नु पर्नेमा अधिकांस स्थानीय सरकारले साविक गाविसहरूले लिँदै आएका कराधारमा दर वृद्धी गरी राजस्व आम्दानी वढाउने प्रयास गरेको देखिन्छ ।

तराईका जिल्ला र पहाडी जिल्लाका सुगम स्थानीय सरकार बाहेक अन्य सरकारको कुरा गर्दा आम्दानीको मुख्य श्रोत संघीय र प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराउने अनुदान रहेको छ । यस्तो अवस्थामा संविधानले अंगिकार गरेको स्वायत्त सरकारको सपना सपनामा मात्र सिमित नरहला भन्न सकिदैन ।

कर्णाली प्रदेशको दूरदराजमा रहेको स्थानीय सरकारको खर्च र प्रदेश राजधानी वा सुगम रहेको स्थानीय सरकारको खर्च एकै प्रकृतिको रहदा दूरदराजमा रहेको स्थानीय सरकारको आम्दानी कहाँबाट आउने संघीय सरकार संग कति र कहिले

पालिका बहस

त्रिलोचन भट्टराई

सम्म निर्भर रहने जस्ता यक्ष प्रश्न नआउलान भन्न सकिदैन । यस्तो प्रश्नको समाधान गर्न स्थानीय सरकार उद्धमशिल र सिर्जनसिल भई आन्तरीक आम्दानी बढाउनु जरुरी छ ।

स्थानीय सरकारका आम्दानीका स्रोतहरू :

अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४ को अनुसूची ३ अनुसार स्थानीय तहको आम्दानीमा

(क) कर : सम्पत्ती कर, भूमी कर, घर जग्गा, रजिष्ट्रेसन शुल्क, घर बहाल कर, सवारी साधन कर, मनोरन्जन कर, व्यवसाय कर तथा विज्ञापन कर लगायतका ८ प्रकारका करहरू

(ख) गैर करमा : सेवा शुल्क, पर्यटन शुल्क, दण्ड जरीवाना सहित ३ प्रकारका गैर कर (ग) स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्रको विषयमा स्थानीय कानुन र अन्य प्रचलित कानुन अनुसार लगाइने अन्य कर तथा गैर कर पर्दछन् । भ्याट तथा अन्त शुल्कवापत ५ प्रतिशत र प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टीको २५ प्रतिशत स्थानीय सरकारले सोभैं प्राप्त गर्दछन् । सैद्धान्तिक रूपमा घरजग्गा अचल सम्पत्तीमा लाग्ने कर राम्रो स्थानीय कर हो । विश्वका प्राय मुलुकमा स्थानीय तहको कर राजस्वको अधिकांश हिस्सा सम्पत्ति करबाटै प्राप्त हुन्छ । नेपालमा पनि भूमि कर लगाउने अधिकार स्थानीय सरकारलाई दिएको छ । स्थानीय सरकारको आम्दानीको श्रोतमा निम्न पर्दछन् ।

१. आन्तरीक राजस्व : एकिकृत सम्पत्ती कर, घरजग्गा कर, व्यवसाय कर, बहाल बिटैरी शुल्क, पार्किङ शुल्क, जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर सेवा शुल्क ।

२. राजस्व बाँडफाड : मूल्य अभिवृद्धी कर तथा अन्त शुल्क र प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टी (पर्वतारोहण, विद्युत, वन, खानी तथा खनिज, पानी, पदयात्रा, पर्यटन सेवा शुल्क तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत) ।

३. वित्तीय हस्तान्तरण : नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान (वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त

अनुदान, समपूरक अनुदान र विशेष अनुदान)

४. अन्तर स्थानीय तह साभेदारी : एक वा सो भन्दा बढी स्थानीय तह बीच आपसी साभेदारीमा अनुदान आदान प्रदान भई प्राप्त हुने नगद र वस्तुगत सहायता ।

५. जनसहभागिता : नगद सहभागिता र श्रम तथा वस्तुगत सहभागिता ।

६. लगानी : ऋण लगानी र सेयर लगानीबाट प्राप्त रकम । ७. अन्य आय : साविक स्थानीय निकायबाट हस्तान्तरण भई प्राप्त रकम, बेरुजु असुली र गत वर्षको नगद मौज्दात ।

मुल्य अभिवृद्धी कर र अन्तशुल्क स्थानीय सरकारलाई सिधै पहुँच दिने उदेश्यले अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्था ऐन अन्तरगत संकलन भएको राजस्वको ५ प्रतिशत सिधै स्थानीय तहलाई वितरण गरीने र प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टीमा पनि स्थानीय तहको हक स्थापित गरेको छ । रोयल्टीको २५ प्रतिशत सिधै स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने बाँकी ५० प्रतिशत संघले प्राप्त गर्ने व्यवस्था छ । संघ र प्रदेशले प्राप्त गर्ने रोयल्टी मध्ये विभिन्न विषयमा अनुदान स्वरूप स्थानीय सरकारलाई वितरण हुन्छ ।

राष्ट्रिय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण सम्पदाहरू सबै प्रदेश र स्थानीय तहमा समानरूपमा वितरण नहुने र त्यस्तो सम्पदामा प्रदेश र स्थानीय तहले कर लगाउँदा अन्तर स्थानीय तह असन्तुलन हुने हुँदा राष्ट्रिय स्रोतहरूबाट राजस्व संकलन गर्ने अधिकार सामान्यत संघ मातहत राख्ने पनि मान्यता रहेको पाइन्छ ।

तुलनात्मकरूपमा स्थानीय सरकारको राजस्व संकलनको अवस्था सन्तोषजनक देखिँदैन । तुलनात्मक लाभका क्षेत्र र स्थानीय संभावनाको उच्चतम उपयोग गरी राजस्वका दायरा फराकिलो बनाउनु पर्नेमा सो नगर्दा राजस्व अंक न्यून रहन गएको देखिन्छ । छोटो समयमा उच्च लक्ष्य राख्नु हटात

भएतापनी हरेक बिहानीले दिउसोको संकेत गर्दछ भने स्थानीय तहमा आधार तय भएको भने पक्कै हो तर कती वर्षसम्म आधार तय मात्र गर्ने भन्ने विषय मुख्य हो । भूगोल, सुगमता, सक्षम राजनीतिक नेतृत्व र प्रशासक र प्रयाप्त जनशक्तिको अभाव जस्ता विषयले सबै स्थानीय तहको राजस्व समान रहन सक्दैन ।

अवसर : नेपाल विश्वमा स्थानीय सरकारलाई सबैभन्दा बढी राजस्व अधिकार प्रदान गर्ने मुलुकको श्रेणीमा पर्दछ । तर अधिकार दिएर मात्रै पुग्दैन राजस्वका स्रोतहरूको उपयुक्त किसिमको संरचना तथा संचालन प्रक्रिया पनि तय गरीनु पर्दछ । तय गर्ने अधिकार संविधानले स्थानीय सरकारलाई दिएको छ । यसको लागि स्थानीय सरकार सक्षम, सुदृढ, व्यवसायिक र सबल हुनु जरुरी छ ।

स्थानीय विकास तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले ७५३ वटै सरकारको राजस्व प्रणालीमा एकरूपता, समन्वय, सहकारीता र सामन्जस्यता ल्याई वित्तीय प्रतिवेदन प्रणालीलाई छिटो, छरीतो र प्रभावकारी बनाउन आफैँले कानुन निर्माण नगरुन्जेलको लागि नमुना कानुन अनुसार कर राजस्व संकलन गर्ने व्यवस्था गरेको छ । महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले योजना बजेट र लेखा[न प्रणालीलाई एकरूपता र प्रतिवेदन प्रणालीलाई चुस्त र विश्वसनीय बनाउन सब नेशनल ट्रेजरी रेगुलेटरी एलिकेशन (सूत्र) लागू गरेको साथै स्थानीय सरकारको राजस्व प्रशासनलाई एकरूपता कायम गर्न रेभिन््यू म्यानेजमेन्ट इन्फरमेसन सिष्टम (आएमआइएस) लागू भएको छ । स्थानीय सरकार संचालन ऐनले राजस्व परामर्श समिति र श्रोत अनुमान समिति गठनको व्यवस्था गरेको छ र प्राय स्थानीय तहले त्यस्तो समिति गठन गरी राजस्वका स्रोत पहिचान र करका दर निर्धारणको काम गरेका छन् । यस्तै अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐनले एकल कर प्रशासन सम्बन्धि व्यवस्था गरी राजस्व संकलनको लागत कम गर्ने प्रयास गरेको देखिन्छ ।

चुनौती : स्थानीय सरकार गठन भएको अवधिलाई हेर्दा स्थानीय सरकारले आफैँ राजस्वका क्षेत्र पहिचान र परिचालन गरी संकलन गरेको राजस्व महानगरपालिका र

बाँकी ४ पेजमा

कोरोना भाइरस संक्रमण सम्बन्धी अत्यन्त जरुरी सूचना

कोरोना भाइरसबाट बच्ने उपायहरू :
क) भिडबाट बच्ने । ख) हिड्डुल गर्दा माक्सको प्रयोग गर्नु । ग) साबुन पानीले नियमित हात धोउ । घ) एक आपसमा अभिवादन गर्दा नमस्ते गर्नु र भौतिक दुरी कायम राख्नु । ङ) खोक्दा वा हाच्छु गर्दा अगाडीको व्यक्तिको विपरित दिशामा आफ्नो मुख छोपौ । च) रोग संक्रमण लागेको शंका लागेमा नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्नु । छ) दैनिक रूपमा पानी तताएर मात्र प्रयोग गर्नु । ज) कोरोना भाइरसको संभावित जोखिमबाट बच्न कुनै किसिमको ठूलो सभा, जुलुस, मेला, आदि नगर्न नगराउनको लागि अनुरोध छ ।

विष्णुपुर गाउँपालिका कार्यालय, सिरहा

कोरोना भाइरस संक्रमण सम्बन्धी अत्यन्त जरुरी सूचना

कोरोना भाइरसबाट बच्ने उपायहरू :
क) भिडबाट बच्ने । ख) हिड्डुल गर्दा माक्सको प्रयोग गर्नु । ग) साबुन पानीले नियमित हात धोउ । घ) एक आपसमा अभिवादन गर्दा नमस्ते गर्नु र भौतिक दुरी कायम राख्नु । ङ) खोक्दा वा हाच्छु गर्दा अगाडीको व्यक्तिको विपरित दिशामा आफ्नो मुख छोपौ । च) रोग संक्रमण लागेको शंका लागेमा नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्नु । छ) दैनिक रूपमा पानी तताएर मात्र प्रयोग गर्नु । ज) कोरोना भाइरसको संभावित जोखिमबाट बच्न कुनै किसिमको ठूलो सभा, जुलुस, मेला, आदि नगर्न नगराउनको लागि अनुरोध छ ।

नवराजपुर गाउँपालिका कार्यालय, सिरहा

२५० जना कांग्रेसमा प्रवेश

मिर्चैया । सिरहाको मिर्चैया नगरपालिका-२ मा नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (नेकपा) परित्याग गरी २ सय ५० जना कांग्रेसमा प्रवेश गरेका छन् । उनीहरूलाई एक कार्यक्रम गरी अबिर र फुलमाला लगाई कांग्रेसका नेताहरूले स्वागत गरेका छन् । मिर्चैया नगर सभापति रमेश न्यौपानेका अनुसार वडा कार्यसमितिको

आयोजनामा कार्यक्रम गरी नेकपा परित्याग गरी कांग्रेसमा आएका नवप्रवेशीलाई स्वागतगरेको हो । कार्यक्रममा नेपाली कांग्रेसका नेता मोख्तार अहमद, अरुण सिंह, नागेश्वर भुडेर, सिताराबम यादव लगायतको उपस्थिति थियो । वडा सभापति इन्द्र बहादुर पंडितको अध्यक्षतामा कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो । स्थानीय सरकारले जनतालाई सुख साटो

दुःख दिने कामहरू गरिरहेको र त्यसको विरुद्धमा कांग्रेस एकतावद्ध भएर आवाज उठाउनुपर्ने वक्ताहरूले बताएका थिए ।

अबको सरकार दलित मैत्री सरकार

लहान । सप्तरीको खडक नगरपालिका-११ बनौलीमा संयुक्त दलित संघर्ष समितिले आयोजना गरेको दलित जागरण अभियान

कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । केही महिनादेखि सप्तरीमा संयुक्त दलित संघर्ष समितिले जिल्ला भरिका दलित बस्तीमा छिरेर संगठन बनाउने र

जनचेतना जगाउने अभियान सञ्चालन गर्दै आएको छ । सोही कार्यक्रम अनुसार सप्तरीको बनौलीमा जागरण अभियान सम्पन्न भएको छ ।

स्थानीय दलित समुदायको पहलमा आयोजना भएको जागरण कार्यक्रममा विशिष्ट अतिथि राजेश विद्रोहीले अबको सरकार दलित मैत्री सरकार हुनुपर्ने धारणा राखे । कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि प्रथमलाल रामले दलितहरूमाथि अहिलेको सरकारले ठूलो विभेद गरेको धारणा राखेकाथिए ।

त्यस्तै भबर रामले दलित मुक्तिका लागि भीमसेन काफ्री रहेकोले सबै दलितहरू भीमआमी बनेर लडनुपर्ने दिन आएको बताए ।

कार्यक्रममा दलित अगुवाहरूले आफ्नो मन्तव्य राखेका थिए । कार्यक्रममा भुलाई राम, नौथुनी विश्वकर्मा, गंगा सदा, रामसुफल सदा, बद्री सदा, चन्द्रनारायण राम, रामनाथ मण्डल, राजकुमार सरदार लगायतको उपस्थिति थियो भने कार्यक्रमको अध्यक्षता कैलु सडाले गरेका थिए ।

गोलबजारमा वडास्तरीय फुटबल प्रतियोगिता आयोजना हुने

गोलबजार । सिरहाको गोलबजारमा बिहीबारबाट वडा स्तरीय फुटबल प्रतियोगिता हुने भएको छ । केडीटी युथ क्लब गोलबजार नगरपालिका-७ कदिमाटोलको आयोजनामा असोज २२ गतेबाट प्रतियोगिता सुरु हुने आयोजकले जनाएको छ ।

प्रतियोगितामा नगरक्षेत्रका टिमले मात्र सहभागिता जनाउन पाउनेछन् । आयोजक क्लबका अध्यक्ष श्रवण कुमार यादवका अनुसार नगरक्षेत्रमा रहेका युवा खेलाडीहरूको प्रतिभा प्रस्फोटन गराउने उद्देश्यले १३ वटै वडाका खेलाडीहरूबीच प्रतियोगिता गराउन प्रतियोगिताको आयोजना गरिएको हो । उनका अनुसार प्रतियोगितामा पहिलो हुनेलाई १५ हजार र दोस्रो हुनेलाई १० हजार नगद र ट्रफि पुरस्कार हस्तान्तरण गरिनेछ । गोलबजार नगरपालिकामा हुने र

गोलबजारको नामले बाहिर हुने खेलहरूमा पनि बोरो ल्याएर खेलाउने परम्पराको अन्त्यको लागि यो खेल सहायक हुने आयोजक क्लबको विश्वास छ ।

प्रतियोगितामा पहिलो दिन उदघाटन खेल गोलबजार नगरपालिकाका वडा नम्बर ३ र १० बीच हुनेछ । दोस्रो दिन २३ गते वडा ६ र १३, २४ गते वडा २ र ११, २५ गते वडा ९ र ५ बीच प्रतिस्पर्धा हुनेछ । यस्तै २६ गते वडा १ र ४, २७ गते वडा ८ र १२, २८ गते वडा १ र ४ बीच प्रतिस्पर्धा हुनेछ ।

प्रतिस्पर्धामा विजयी टिम र वडा ७, २९ गते वडा ८ र १२ बीचको प्रतिस्पर्धामा विजयी टिमसँग आयोजक भिड्ने बताइएको छ । प्रतियोगिताको फाइनल खेल कार्तिक ५ गते हुनेछ । खेल कदिमाटोलदेखि पूर्वको मैनावत्ती खोलाको खेलमैदान हुने आयोजकले जनाएको छ ।

भौतिक दुरी कायम गरी कोरोना भाइरसको संक्रमणबाट

आफू पनि बचाउँ र अरुलाई पनि बचाऔं ।

—: जनहितका लागि —:

कोरोना भाइरस संक्रमण सम्बन्धी अत्यन्त जरूरी सूचना

कोरोना भाइरसबाट बच्ने उपायहरू :
क) भिडबाट बच्ने । ख) हिड्डुल गर्दा माक्सको प्रयोग गर्नु । ग) साबुन पानीले नियमित हात धोउ । घ) एक आपसमा अभिवादन गर्दा नमस्ते गर्नु र भौतिक दुरी कायम राख्नु । ङ) खोक्दा वा हाच्छु गर्दा अगाडीको व्यक्तिको विपरित दिशामा आफ्नो मुख छोपौ । च) रोग संक्रमण लागेको शंका लागेमा नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्नु । छ) दैनिक रूपमा पानी तताएर मात्र प्रयोग गर्नु । ज) कोरोना भाइरसको संभावित जोखिमबाट बच्न कुनै किसिमको ठूलो सभा, जुलुस, मेला, आदि नगर्न नगराउनको लागि अनुरोध छ ।

औरही गाउँपालिका कार्यालय, सिरहा

कोरोना भाइरस संक्रमण सम्बन्धी अत्यन्त जरूरी सूचना

कोरोना भाइरसबाट बच्ने उपायहरू :
क) भिडबाट बच्ने । ख) हिड्डुल गर्दा माक्सको प्रयोग गर्नु । ग) साबुन पानीले नियमित हात धोउ । घ) एक आपसमा अभिवादन गर्दा नमस्ते गर्नु र भौतिक दुरी कायम राख्नु । ङ) खोक्दा वा हाच्छु गर्दा अगाडीको व्यक्तिको विपरित दिशामा आफ्नो मुख छोपौ । च) रोग संक्रमण लागेको शंका लागेमा नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्नु । छ) दैनिक रूपमा पानी तताएर मात्र प्रयोग गर्नु । ज) कोरोना भाइरसको संभावित जोखिमबाट बच्न कुनै किसिमको ठूलो सभा, जुलुस, मेला, आदि नगर्न नगराउनको लागि अनुरोध छ ।

गोलबजार नगरपालिका कार्यालय, सिरहा

कोरोना भाइरस संक्रमण सम्बन्धी अत्यन्त जरूरी सूचना

कोरोना भाइरसबाट बच्ने उपायहरू :
क) भिडबाट बच्ने । ख) हिड्डुल गर्दा माक्सको प्रयोग गर्नु । ग) साबुन पानीले नियमित हात धोउ । घ) एक आपसमा अभिवादन गर्दा नमस्ते गर्नु र भौतिक दुरी कायम राख्नु । ङ) खोक्दा वा हाच्छु गर्दा अगाडीको व्यक्तिको विपरित दिशामा आफ्नो मुख छोपौ । च) रोग संक्रमण लागेको शंका लागेमा नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्नु । छ) दैनिक रूपमा पानी तताएर मात्र प्रयोग गर्नु । ज) कोरोना भाइरसको संभावित जोखिमबाट बच्न कुनै किसिमको ठूलो सभा, जुलुस, मेला, आदि नगर्न नगराउनको लागि अनुरोध छ ।

अर्नमा गाउँपालिका कार्यालय, सिरहा

व्यक्तिगत ...

उल्लेख गरे । उनले जिल्लाबासीलाई संक्रमणबाट जोगिन सजग रहनुपर्ने सुभाए । जिल्लाको १५ वटा स्थानीय तहमा ५/५ बेड क्षमताको आइसोलेसन अस्पताल सञ्चालनको बजेट आइसकेको हुँदा अबिलम्ब त्यो संचालन गर्न स्थानीय तहहरूसँग उनले आग्रह गर्दै भने, 'क्याम्पस र विद्यालयमा संचालित क्वाइरेन्टाइन सञ्चालन गर्न अन्य ठाउँ खोज्नुपर्ने हुन्छ ।' सबै तहलाई पीपीई प्राप्त हुनु खुशीको कुरा भएको भन्दै दातृ निकायलाई उनले धन्यवाद दिए ।

पीपीई हस्तान्तरण कार्यक्रममा एक्सन एड विराटनगर स्रोत केन्द्रका शिव नारायण चौधरीले अग्रमोर्चामा खटने स्वास्थ्यकर्मीलाई व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण वितरण गर्ने अवसर दिएकोमा सरोकारवालाहरूले धन्यवाद ज्ञापन गरेका थिए । पुनः प्रयोगमा ल्याउन सक्ने पिपिई, चस्मा, ग्लोब्स, एन ९५ माक्स र ह्याण्ड सेनिटाइजर लगायतका सामग्रीको सेट बनाई जिल्लाको १७ वटै तहका स्वास्थ्य शाखा र कोरोना संक्रमण जोखिम न्यूनीकरण गर्न

काम गर्ने कर्मचारीलाई लक्षित गरेर व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण वितरण गरिएको दलित जन कल्याण युवा क्लब लहानका अध्यक्ष उमेश बिसुन्केले बताए । जिल्ला स्वास्थ्य शाखाले उपलब्ध गराएको कर्मचारी संख्या अनुसार व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण वितरण गरिएको दलित जन कल्याण युवा क्लबका कार्यकारी निर्देशक विनोद बिसुन्केले जनाए । बितरित उपकरणले कोरोना संक्रमण जोखिम न्यूनीकरण गर्न काम गर्ने कर्मचारीलाई धेरै सहयोग पुग्ने उनले दाबी गरेका छन् ।

कार्यक्रमको अध्यक्षता गर्दैस्वास्थ्य कार्यालय सिरहाका प्रमुख कृष्णदेव यादवले पीपीईको प्रयोग पछि सफाई गरेर फेरी प्रयोगमा ल्याउने तरिका, संक्रमण जोखिम न्यूनीकरण र कोरोना संक्रमण न्यून गर्न स्थानीय तह तथा कर्मचारीको भूमिका विषयमा अनुशिक्षण प्रस्तुतीकरण समेत गरेका थिए । कार्यक्रममा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सिरहाका सभापति राजदेव यादव, लहान नगरपालिकाका उपप्रमुख सरियार चौधरी लगायतले आफ्नो मन्तव्य राखेका थिए ।

जथाभावी...

नियामक निकायले नदीजन्य पदार्थ उत्खनन ठेक्का बन्दोबस्ती गर्ने तर अनुगन नगर्दा लहान नगरपालिकाको खुट्टि खोलामा जथाभावी उत्खनन भइरहेको गुनासो बढेको छ । खोलामा वैज्ञानिक तरिकाबाट नभई जथाभावी उत्खनन भइरहेको खोला छेउका स्थानीयको आरोप छ । खोलामा जथाभावी उत्खननकै कारण बाढी आउँदा यसवर्ष भईया, शोभापुर, बस्तीपुर, गोविन्दपुरका केही जग्गाहरू कटान भएका छन् भने

कटानले खुट्टिमा लगाएको सामुदायिक वनपनि साँघुरिँदै गएको छ । खोलाको किनारमा कटान रोक्न लगाइएको तारजाली पनि भत्काइएको स्थानीयको गुनासो छ । नियामक निकायको अनुगमनमा नभएकै कारण ट्याक्टरबालाको मनपर्दो स्थानीय त्रास बढ्दै गएको र खेत कटान गर्ने क्रम बढ्दो रहेको उनीहरूको गुनासो छ । तसर्थ, नियामक निकायले नदीजन्य पदार्थको जथाभावी उत्खनन रोक्न अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक छ ।

कोरोना भाइरस संक्रमण सम्बन्धी अत्यन्त जरूरी सूचना

कोरोना भाइरसबाट बच्ने उपायहरू :
क) भिडबाट बच्ने । ख) हिड्डुल गर्दा माक्सको प्रयोग गर्नु । ग) साबुन पानीले नियमित हात धोउ । घ) एक आपसमा अभिवादन गर्दा नमस्ते गर्नु र भौतिक दुरी कायम राख्नु । ङ) खोक्दा वा हाच्छु गर्दा अगाडीको व्यक्तिको विपरित दिशामा आफ्नो मुख छोपौ । च) रोग संक्रमण लागेको शंका लागेमा नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्नु । छ) दैनिक रूपमा पानी तताएर मात्र प्रयोग गर्नु । ज) कोरोना भाइरसको संभावित जोखिमबाट बच्न कुनै किसिमको ठूलो सभा, जुलुस, मेला, आदि नगर्न नगराउनको लागि अनुरोध छ ।

बरियारपट्टी गाउँपालिका कार्यालय, सिरहा

कोरोना भाइरस संक्रमण सम्बन्धी अत्यन्त जरूरी सूचना

कोरोना भाइरसबाट बच्ने उपायहरू :
क) भिडबाट बच्ने । ख) हिड्डुल गर्दा माक्सको प्रयोग गर्नु । ग) साबुन पानीले नियमित हात धोउ । घ) एक आपसमा अभिवादन गर्दा नमस्ते गर्नु र भौतिक दुरी कायम राख्नु । ङ) खोक्दा वा हाच्छु गर्दा अगाडीको व्यक्तिको विपरित दिशामा आफ्नो मुख छोपौ । च) रोग संक्रमण लागेको शंका लागेमा नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्नु । छ) दैनिक रूपमा पानी तताएर मात्र प्रयोग गर्नु । ज) कोरोना भाइरसको संभावित जोखिमबाट बच्न कुनै किसिमको ठूलो सभा, जुलुस, मेला, आदि नगर्न नगराउनको लागि अनुरोध छ ।

कल्याणपुर नगरपालिका कार्यालय, सिरहा

कोरोना भाइरस संक्रमण सम्बन्धी अत्यन्त जरूरी सूचना

कोरोना भाइरसबाट बच्ने उपायहरू :
क) भिडबाट बच्ने । ख) हिड्डुल गर्दा माक्सको प्रयोग गर्नु । ग) साबुन पानीले नियमित हात धोउ । घ) एक आपसमा अभिवादन गर्दा नमस्ते गर्नु र भौतिक दुरी कायम राख्नु । ङ) खोक्दा वा हाच्छु गर्दा अगाडीको व्यक्तिको विपरित दिशामा आफ्नो मुख छोपौ । च) रोग संक्रमण लागेको शंका लागेमा नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्नु । छ) दैनिक रूपमा पानी तताएर मात्र प्रयोग गर्नु । ज) कोरोना भाइरसको संभावित जोखिमबाट बच्न कुनै किसिमको ठूलो सभा, जुलुस, मेला, आदि नगर्न नगराउनको लागि अनुरोध छ ।

सिरहा नगरपालिका कार्यालय, सिरहा

प्रदेश २ सरकारले बनाउन थाल्यो सुरक्षा रणनीति

लहान । नजिकिदो चाडपर्व र भारतको बिहार निर्वाचनलाई मध्यनजर गरी सुरक्षालाई चुस्तदुरुस्त पार्न प्रदेश २ सरकारले नयाँ रणनीति बनाउन छलफल सुरु गरेको छ ।

प्रदेशको सुरक्षा सुस्तदुरुस्त राख्न प्रदेश २ का जिल्लाहरूमा सुरक्षा गोष्ठी गरिएको छ । सुरक्षा चुनौती कसरी चुस्तदुरुस्त बनाउने र त्यसका लागि नयाँ रणनीति कस्तो हुनुपर्नेमा गोष्ठीमा छलफल गरिएको छ ।

पहिलो दिन महोत्तरीको बर्दिबासमा सुरक्षा गोष्ठी भएको थियो भने दोस्रो दिन चन्द्रनिगाहपुरमा भएको छ । आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयको आयोजनामा भएको सो गोष्ठीमा मुख्यमन्त्री लालबाबु राउत, कानून मन्त्री ज्ञानेन्द्र कुमार यादव, कानून राज्यमन्त्री सरोज सिंह कुशवाहा, प्रदेश २ का

डिआइजी, सशस्त्र प्रहरी प्रमुख, जिल्ला प्रशासन कार्यालयका प्रमुख, सेना प्रमुख, नेपाल प्रहरी प्रमुख सहितको उपस्थिति रहेको थियो ।

अपराधिसँग कुनै पनि सम्झौता गर्न नसकिने र कुनै किसिमको अभाव, प्रभाव र दबाबमा सुरक्षाकर्मीलाई कार्य नगर्न पनि प्रदेश सरकारले निर्देशन दिएको छ ।

नेपाल भारतको सीमा खुल्ला भएको कारणले अपराधिक गतिविधिमा विशेष ध्यान दिन आवश्यक रहेको गोष्ठीमा सुझाइएको छ ।

एक पटक भइ सकेको गल्तीलाई औल्याउने र उपयुक्त सुधारका सुझाव दिने विषय भएकोले स्थानीय सरकारले आन्तरिक नियन्त्रण र आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रभावकारी बनाउनसके पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रवर्द्धन भै स्थानीय वित्तीय सुशासन कायम हुन्छ ।

अन्त्यमा : स्थानीय तहहरूले राजस्वका क्षेत्रहरूको विविधीकरण गरी आफूलाई आत्मनिर्भर बनाउनु पर्दछ भने दोहोरो करको समस्या समाधान गर्न सन्निहितताको सिद्धान्त अनुसार स्थानीय तहले प्रभावकारी रूपमा संकलन गर्न सक्ने र तुलनात्मकरूपमा राजस्व संकलन गर्दा न्यून लागत लाग्ने करमा माथिल्लो तहले हस्तक्षेप गर्नु हुँदैन । स्थानीय राजस्व प्रशासनलाई प्रभावकारी बनाउन दक्ष जनशक्तिको व्यवस्था र ती जनशक्तीलाई सक्षम र दक्ष बनाउन आवश्यक तालीम र उत्प्रेरणाका उपायहरू अबलम्बन गरीनु पर्दछ । स्थानीय सरकार र जनप्रतिनिधिले योजना तर्जुमा गर्दा फजुल खर्चमूखी योजना र कार्यक्रम घटाउनु पर्दछ ।

जहाँ आय लेखापरीक्षणको विषय छ । लेखा सेस्ता दुरुस्त र प्रभावकारी गरी आन्तरिक नियन्त्रणका पर्याप्त व्यवस्थागरी कुनै कैफियत नभएमा कुनै टिप्पणी विनाको राय (अनक्वालिफाईड ओपिनियन) जारी हुने गर्दछ । आय लेखापरीक्षणलाई प्रभावकारी बनाउन कारोबारको गहनता, राजस्व उद्गीको अवस्था आदीको आधारमा जोखिमका क्षेत्र पहिचान गरी लेखापरीक्षण योजना, फिल्ड निरीक्षण, त्रैमासिक अडिट, सामाजिक लेखापरीक्षण जस्ता नविनतम अभ्यासको प्रयोग गरीनु पर्दछ । अडिट र अडीटर दुवैमा स्वतन्त्रता, निष्ठा, व्यवसायिकता, पारदर्शिता, जवाफदेहिता र उचित सक्षमता (कम्पिटेन्सि) अनुभव, सीप र सामर्थी जस्ता मिश्रण गुण हुनु पर्दछ । यि सबैको साभालक्ष्य भनेको स्थानीय वित्तीय प्रशासनमा पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रवर्द्धन गरी वित्तीय सुशासन कायम गर्नु हो । यसो भएमा आय लेखापरीक्षण मार्फत स्थानीय सरकारहरू सक्षम, प्रभावकारी, व्यवसायिक, उद्यमशील, पारदर्शी र जवाफदेहि हुन सक्दछन् ।

स्थानीय ...

उपमहानगरपालिका तथा केही प्रतिशत मात्र नगरपालिकाहरू बाहेकको अत्यन्त न्यून छ । जसले वर्षभरीको सामान्य चिया र फुटकर खर्च समेत धान्न सक्ने अवस्था देखिँदैन । स्थानीय सरकार सामु निष्ठा, व्यवसायिकता, उद्यमशिलता र सक्षम भई संविधानले दिएको आर्थिक अधिकारको संस्थागत विकास गर्नु नै मुख्य चुनौतीको विषय हो । लामो समय देखी रिक्त रही पदार्पण भएको स्थानीय सरकारसामु जनताका असीमित आकांक्षा सीमित स्रोतले पूर्ति गर्नुपर्ने र न्यून आन्तरिक आम्दानीका बावजुत स्थानीय पूर्वाधार (आर्थिक, सामाजिक, वातावरणीय) को विकास गरी वित्तीय संघीयताको कार्यान्वयनमा सहकार्य गर्नु अर्को चुनौती रहेको छ । स्थानीय तह र संघ प्रदेशलाई दिएको कर लगाउने अधिकारमा दोहोरोपना छ । स्थानीय तहलाई घरबहाल कर लगाउने अधिकार छ भने संघलाई घरबहाल लगायतको सम्पूर्ण कर लगाउने अधिकार छ । यसै गरी एकल कर प्रशासन अन्तरगत स्थानीय तहलाई सवारी साधन कर,

मनोरन्जन कर तथा विज्ञापन कर लगाउने अधिकार दिएको छ भने प्रदेशलाई पनि सोही कर लगाउने अधिकार दिएको छ । पूर्वाधारको अपर्याप्तता, इन्टरनेट, विद्युत सुविधा नहुँदा सूत्र र रिम्स जस्ता सफ्टवेयर पूर्णरूपमा संचालनमा आउन सकेका छैनन् । मुलुकको आर्थिक विकासको लागि कर लगाउन अवश्यक हुन्छ । करले राजस्व प्रदान गर्ने मात्र नभई आर्थिक लागत बढाउँदछ । कर प्रशासनमा कर संकलन खर्च बढाउँदछ भने करदातामा दोहोरो करको भार समेत पार्दछ । प्राकृतिक स्रोत साधन रोयल्टीको वितरण, अन्तर स्थानीय तह प्राकृतिक स्रोतको वितरण, अन्तर स्थानीय तह व्यापार, कुनै कर, शुल्क, दस्तुर वा महसुल लगाउन वा त्यस्तो सेवा वा वस्तुको ढुवानी वा विस्तारमा कुनै बाधा अबरोध नहुने गरी अन्तर स्थानीय सरकार समन्वय र सहकार्यको विषयमा साभाल दृष्टिकोण बनाई द्वन्द्व नहुने व्यवस्थाको सृजना गरी चुनौतीलाई अवसरमा रूपान्तरण गरी स्थानीय आर्थिक समृद्धी मार्फत राष्ट्रिय समृद्धी हासील गर्नु स्थानीय प्रशासक र निर्वाचित प्रतिनिधिसामु ठूलो चुनौती रहेको छ ।

आय लेखापरीक्षण : स्थानीय सरकारको आय लेखापरीक्षण भन्नाले स्थानीय सरकारले प्राप्त गर्ने अनुदान र ऋण, आन्तरिक श्रोत (कर राजस्व, गैर कर राजस्व, रोयल्टी आदी) र लगानीको कानून सम्मत प्राप्ति र उचित उपयोग र सोको लेखांकन र प्रतिवेदन प्रणालीमा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारीता र औचित्यताका आधारमा परीक्षण गरी स्वतन्त्र राय दिनु आय लेखापरीक्षण हो । संविधानको धारा २४१ अनुसार सम्पूर्ण सरकारी कार्यालय लगायत तीन तहकै सरकारको अन्तिम लेखापरीक्षण महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट हुने संवैधानिक व्यवस्था अनुसार आर्थिक वर्ष २०७३।२०७४ देखी स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सुरु गरेसँगै आय लेखापरीक्षण पनि हुँदै आएको छ । जसको मुख्य उद्देश्य स्थानीय तहको वित्तीय प्रशासनको जवाफदेहिता परीक्षण गर्नु रहेको हुन्छ ।

आम्दानी लेखापरीक्षणमा स्थानीय सरकारले लगाएको कर र गैर कर राजस्व, संघ र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान, वैदेशिक अनुदान, द्विपक्षीय र बहुपक्षीय ऋण र सहायताको ऐन, नियम र सम्झौता अनुसार प्राप्ति भएको छ या छैन । आम्दानी भएका कलमको प्रमाण यथेष्ट छ या छैन । तोकिएको ढाँचामा आयको लेखा राखिएको छ छैन । आर्थिक विवरणले यथार्थ चित्रण गर्दछ या गर्दैन, आय असुल र तहसिल र लेखा राख्ने तरीकाहरूको सम्बन्धमा पर्याप्त नियम छ या छैनन् भए तिनको पालना गरिएको छ छैन भन्ने विषयमा सुझाव सहितको राय नै आय लेखापरीक्षण हो । आम्दानीको आर्थिक विवरणले

यथार्थ चित्रण गर्छ या गर्दैन भनी सुझाव सहितको टिप्पणी दिनु अडिटरको धर्म हो भने आम्दानी कारोबार सहितको आर्थिक विवरण सुलुस्त (डिस्कलोज) गरी लेखापरीक्षण कार्यमा सहयोग गर्नु अडिटरको कर्म हो । यि दुवैको कानून र नियम संगतको साभाल दृष्टिकोणबाट नै उत्तम किसिमको आय लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी हुने गर्दछ । स्थानीय सरकार सामू आन्तरिक श्रोत बढाई स्थानीय विकास निर्माण मार्फत पूँजी निर्माण गरी स्थानीय स्तरमा रोजगारीको अवसर सृजना गर्नु एउटा चुनौती रहेको छ भने प्राप्त आम्दानीको न्यायोचित वितरण गरी जनताको मन मुटु छुनु अर्को चुनौती रहेको छ । आय लेखापरीक्षणले जनताले तिरको कर को उपयोगको अवस्था भल्काउँदछ जसले स्थानीय सरकारको जनता प्रतिको जवाफदेहिता र उत्तरदायित्व बढाउन सहयोग पुऱ्याउँदछ भने वित्तीय सुशासन कायम गर्न बल पुऱ्याउँदछ ।

वास्तवमा आय लेखापरीक्षण चुनौतीपूर्ण कार्य हो भने स्थानीय सरकारलाई प्राप्त हुने संघ र प्रदेश वित्तीय हस्तान्तरण अनुदानको तीन तहका सरकार (लिने र दिने) बीचको हिसाब मिलान अझ चुनौतीपूर्ण बनेको छ । यस्तो चुनौतीमा स्थानीय सरकार सामू लेखा सेवाको कर्मचारीको न्यूनता, आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन भै नसक्नु, आर्थिक वर्षको अन्तिम चौमासीकमा बढी मात्रामा खर्च हुदा दुरुस्त सेस्ता राख्न समय अभाव हुनु र विषयगत सशर्त अनुदान अन्य शिर्षकमा प्रयोग हुनु जस्ता कारण हुन सक्दछन् । पत्तिकारले आय लेखापरीक्षणका संभाव्य जोखिमलाई यसरी

औल्याएका छन् । १) संघ र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान (सशर्त) तोकिएको शिर्षक भन्दा फरक शिर्षकमा खर्च भएको हुन सक्ने । २) सालतमाम बाँकी सशर्त अनुदान संधिय संचित कोषमा दाखिला नगरी स्थानीय संचित कोषमार्फत राखेको हुन सक्ने । ३) स्थानीय सरकारको आन्तरिक आम्दानी (डोजर आम्दानी, एम्बुलेन्स आम्दानी लगायत अन्य) स्थानीय संचित कोषमा दाखिला नगरी कर्मचारी वा पदाधिकारीसंग हुन सक्ने । ४) स्थानीय सरकारले उठाउने भाडा आम्दानी सम्झौता अनुसारको समयमा नउठाई वक्यौता हुन सक्ने । ५) स्थानीय सरकारको लगानी (सेयर र ऋण) को छुट्टै हिसाब र अभिलेख नराखेको हुन सक्ने र लगानी रकम कलम एकिकृत आर्थिक विवरणमा समावेश नभएको हुन सक्ने । ६) आय ठेक्का सम्झौता अनुसार संकलन नभएको हुन सक्ने, कर कट्टी नभएको वा घटी कट्टी भएको हुन सक्ने र आय ठेक्का लगाउँदा वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन नगरी ठेक्का लगाएको हुन सक्ने । ७) एकिकृत सम्पत्ती कर अन्तरगत अवल सम्पत्तीको हक हस्तान्तरण गर्दा कानून अनुसार लाग्ने पूँजीगत लाभकर घटी कट्टा भएको हुन सक्ने । ८) रसिद नियन्त्रण खाताको प्रयोग नगरी नगदी र मालपोत रसिदको अनधिकृत प्रयोग गरेको हुन सक्ने दुई प्रकारका नगदी र मालपोत रसिद प्रयोग भएको हुन सक्ने । ९) संघीय र प्रदेश कानूनसंग बाभ्रीने गरी कर छुट, कर मिन्हा दिने निर्णय र कानून बनाएको हुन सक्ने । १०) राजस्व संकलनमा लाभ लागत विश्लेषण नभएको हुन सक्ने । अन्तिम लेखापरीक्षण

कोरोना भाइरस संक्रमण सम्बन्धी अत्यन्त जरूरी सूचना

कोरोना भाइरसबाट बच्ने उपायहरू :

क) भिडबाट बच्ने । ख) हिड्डुल गर्दा माक्सको प्रयोग गरौं । ग) साबुन पानीले नियमित हात धोउं । घ) एक आपसमा अभिवादन गर्दा नमस्ते गरौं र भौतिक दुरी कायम राखौं । ङ) खोक्दा वा हाच्छु गर्दा अगाडीको व्यक्तिको विपरित दिशामा आफ्नो मुख छोपौं । च) रोग संक्रमण लागेको शंका लागेमा नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गरौं । छ) दैनिक रूपमा पानी तताएर मात्र प्रयोग गरौं । ज) कोरोना भाइरसको संभावित जोखिमबाट बच्न कुनै किसिमको ठूलो सभा, जुलुस, मेला, आदि नगर्न नगराउनको लागि अनुरोध छ ।

भगवानपुर गाउँपालिका कार्यालय, सिरहा

कोरोना भाइरस संक्रमण सम्बन्धी अत्यन्त जरूरी सूचना

कोरोना भाइरसबाट बच्ने उपायहरू :

क) भिडबाट बच्ने । ख) हिड्डुल गर्दा माक्सको प्रयोग गरौं । ग) साबुन पानीले नियमित हात धोउं । घ) एक आपसमा अभिवादन गर्दा नमस्ते गरौं र भौतिक दुरी कायम राखौं । ङ) खोक्दा वा हाच्छु गर्दा अगाडीको व्यक्तिको विपरित दिशामा आफ्नो मुख छोपौं । च) रोग संक्रमण लागेको शंका लागेमा नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गरौं । छ) दैनिक रूपमा पानी तताएर मात्र प्रयोग गरौं । ज) कोरोना भाइरसको संभावित जोखिमबाट बच्न कुनै किसिमको ठूलो सभा, जुलुस, मेला, आदि नगर्न नगराउनको लागि अनुरोध छ ।

धनगढीमाई नगरपालिका कार्यालय, सिरहा

कोरोना भाइरस संक्रमण सम्बन्धी अत्यन्त जरूरी सूचना

कोरोना भाइरसबाट बच्ने उपायहरू :

क) भिडबाट बच्ने । ख) हिड्डुल गर्दा माक्सको प्रयोग गरौं । ग) साबुन पानीले नियमित हात धोउं । घ) एक आपसमा अभिवादन गर्दा नमस्ते गरौं र भौतिक दुरी कायम राखौं । ङ) खोक्दा वा हाच्छु गर्दा अगाडीको व्यक्तिको विपरित दिशामा आफ्नो मुख छोपौं । च) रोग संक्रमण लागेको शंका लागेमा नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गरौं । छ) दैनिक रूपमा पानी तताएर मात्र प्रयोग गरौं । ज) कोरोना भाइरसको संभावित जोखिमबाट बच्न कुनै किसिमको ठूलो सभा, जुलुस, मेला, आदि नगर्न नगराउनको लागि अनुरोध छ ।

सखुवानन्कारकट्टी गाउँपालिका कार्यालय, सिरहा

कोरोना भाइरस संक्रमण सम्बन्धी अत्यन्त जरूरी सूचना

कोरोना भाइरसबाट बच्ने उपायहरू :

क) भिडबाट बच्ने । ख) हिड्डुल गर्दा माक्सको प्रयोग गरौं । ग) साबुन पानीले नियमित हात धोउं । घ) एक आपसमा अभिवादन गर्दा नमस्ते गरौं र भौतिक दुरी कायम राखौं । ङ) खोक्दा वा हाच्छु गर्दा अगाडीको व्यक्तिको विपरित दिशामा आफ्नो मुख छोपौं । च) रोग संक्रमण लागेको शंका लागेमा नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गरौं । छ) दैनिक रूपमा पानी तताएर मात्र प्रयोग गरौं । ज) कोरोना भाइरसको संभावित जोखिमबाट बच्न कुनै किसिमको ठूलो सभा, जुलुस, मेला, आदि नगर्न नगराउनको लागि अनुरोध छ ।

लक्ष्मीपुर पतारी गाउँपालिका कार्यालय, सिरहा